

Táza postak
pláttá in nuna
No. 224718/929

Beírás
Havonta
evre 60
földre:
földre:
Hirdetés
„UJ KELL”
szati nisd.
ja. Cikkek
forrás megjelölésével

UJ KELL

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Budaersti szerkesztő: Elm-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 62.

Csütörtök, június 2.
1938—5698. Szíván 3.
XXI. évf., 123. szám.

1938. JÚNIUS 1.

ek

vizum nél- elországba

Utvonal: STANIS-
WILNA, KRAKOVIA
Junius 23-án. Ott-
8—90 nap tetszés sze-
la-vissza 2200 lej. 50%
összes vonalain a hatá-
rlátozott számban je-
entkezni csak június
t. Szükséges iratok:
nyakpén, férfiaknak 51
bizonyítvány és adá-
nyvány. EXCURSIA
t. Of. Nat. de Turism
2205/938. Cluj 16-
7. Telefon 2113. Cal-
Telefon 20-13. Sata-
Dej; Sellyey Iroda.
szekvül az összes vi-
koknál.

ék a volt árt vagy- előit

30. Lapunk más hely-
érvény, amely a té-
rtok vagyonának állam-
léről intézkedik. A re-
sában kifejt, hogy e-
ti jellegű és addig ma-
külön törvény fog-
partok milyen feltétele-
meg és működhetnek a-
ben.

lése szerint ez a rende-
u ugyancsak napvilá-
gok, hogy a volt líbe-
ak kezelésével Jaman-
I. Nistor professzor
Maxim, valamint Bud-
reket bizta meg.

isszaadja t Német- ágnak

1. Politikai körökben
yát képezi a kérdés
ormányt Japán vissza-
ágnak. Ezzel szemben
ba működő német ka-
artomány visszaadásá-
ak azért is foglalko-
kai köröket, mert er-
megváltoztatná a T-
helyzetét, alapot szől-
rodalomnak ahhoz
a német hadihajó-
a Csendes óceánon

lesönről szóló al az amerikai átus

31. A szenátus had-
szenátor törvényje
amely felszólítja a
sen minden ezer dol-
nnal rendelkező ame-
háboru esetén pénz-
mnak A szenátus bi-
olta meg a javaslatot
ut elküldni Ameri-
ruba való belesodro-
ppen egy mozgósítá-
nt az embert. A ké-
nyugyan egyszerűen
Természetesen minél
vagyona, annál ne-
ont kell folyósítani
son nagyságát a ve-
onyitva öt százalé-
apították meg.

és Leptadó 24.
Baron L. Pop 24
18-60.

A legújabb terrorcselekmények

Az utóbbi napokban újabb áldozatokat ejtett a terror Palesztinában, Haifában, Jeruzsálemben és az ország északi részében ösztöztetésekre került sor, amelyek egy a zsidók, mint az arabok oldalán jelentős veszteségekkel jártak.

A rövid híradásokból arra lehet következtetni, hogy az előző napokban történt terrorista merényletek megtorlásra készítettek zsidókat, akiknek idegeit alaposan próbára tették már az arab támadások és az angolok gyengesége. A megtorlásra az arabok újabb ellenakcióival feleltek és megismétlődtek a sajnálatos ösztöztetések. A következményei ennek letartóztatások és különböző hatósági intézkedések voltak.

Erdhető, ha a jisiv bizonyos elemeinek túlfeszített idegzete egyszer felmondja a szolgálatot és kirobban az indulatok. De ép olyan mértékben indokolt a jisiv ma is józan kritikának azon követelése, hogy most, amikor kritikus átmeneti időt él át Palesztina és a cionizmus, ma amikor a felosztási bizottság vizsgálata folyik és általában az egész Palesztina-kérdés döntő stádiumban van, őrizze meg fegyelmét és hidegvérét az ország zsidó népe.

Mi sem árthat ma jobban a palesztinai zsidó ügynek, mint az, hogy ha az amugy is feszült légkör újabb tüzelőanyaggal szítják. A döntésnek a mai időszaki minél nagyobb rendre és békére van szükség. Az elmult két esztendő alatt, — mely idő legkritikusabb periódusa volt Palesztina háboru-utáni történelmének, — példás hősiességről és fegyelméről tett tanúságot az egész jisiv és ennek köszönhető, hogy a zavargások éveiben nemcsak, hogy nem állott meg az országépítés, hanem újabb pozíciókat hódított meg a zsidóság. Súlyos hiba volna, ha éppen most vesztené el kitartóerejét a jisivnak akármilyen kis része is, vagy ha meggondolatlan és felelőtlen tényezőik tulbuzgósága zavarná meg a kibontakozást, amelynek útjában amugy is elég akadályt gördítenek a cionizmus ellenségei.

Remélhető, hogy a palesztinai zsidóság vezetőinek sikerülni fog továbbra is fenntartani a fegyelműt övédeknek és őrszolgálatnak azt a magatartását, amely eddig is a legjobb szolgálatot tette a cionista ügynek és a döntés órájában is szerephez fog jutni.

Ez már csak azért fontos és indokolt, mert tudott dolog, hogy a terroristák súlyos nehézségekkel küzdenek azért, hogy bedugulnak bizonyos külföldi pénzügyi források és a saját erejükből nehezen tudták volna nagyobb eseményműveletet elindítani, ha a másik oldalról történt „megtorlás” nem segíti elő az arab lakosság ellankadt harc-kezdésének felébredését.

A tiz tantomány

Az új közigazgatási reform kormányzat azon törekvésének és erőfeszítéseinek kifejezése, hogy az állami és közfunkcióknak visszaadja, vagy helyesebben megadja eredeti rendeltetését: az, hogy a polgárság érdekeit és javát szolgálják. Nincs és nem volt az országnak felelős vezetője, aki ne tapasztalta volna az e téren mutatkozó nagy vizsátságokat és hibákat. Öncélú bürokráciává merevedtek a helyi közigazgatás funkciói; a köz érdekei előtt magánérdekek jártak és a magánosok érdekeire nem volt tekintettel a köz.

A tisztviselői státutum felfüggesztése a kötelességüket nem teljesítő tisztviselő szigorú szankcionálása egyik első intézkedése volt a kormányzatnak.

Ezt követte a közigazgatási reformtervezet, amely állandóságot kíván biztosítani a megyék és városok vezetésében szigorú ellenőrzést az adófizetők filléreinek kezelésében és effektív polgári és büntetőjogi felelősséget állapít meg azokkal szemben, akiket büntös mulasztások terhelnének a közigazgatás irányításában.

A közigazgatás fusz év óta keservesen észlelt, de orvosolatlannal maradt sérelmé-
t.

Henlein rövidesen újra Angliába érkezik, hogy az angol politikussal tárgyaljon

A szudetanémetek „központi” önkormányzatot követelnek.
A francia lapok enyhülésről írnak

Egy angol képviselő angol-francia-lengyel- cseh-jugoszláv-román fegyveres véd- szövetség kötését sürgeti

Prága, június 1. (Rador). Kundt szudetanémet képviselő beszédének szövegét még nem tették közzé. A Zeit, a szudeták hivatalos orgánuma közli, hogy a 14 pont nem ellenjavaslatot jelent, hanem tárgyalási alapot a kormány kisebbségi statutum-tervezetét illetően.

Londoni jelentés szerint a szudetanémet helyzettel kapcsolatosan az angol sajtó két fontos eseményt vár.

Egyfelől a csehszlovákiai mozgósítás részleges megzúntatását, másfelől Henlein újabb londoni utját és tárgyalásait. A kormányhoz közelálló Daily Telegraph szerint Henlein már a közelebbi napokban ismét Angliába érkezik és folytatja megkezdett tárgyalásait. Henlein egyébként a Trans-Oceán Sajtó Ügynökségnek nyilatkozatot adott, amelyben bejelentette, hogy a szudeta-németség központi önkormányzatot követel, tehát nem elégszik meg helyi önkormányzattal.

A katonai intézkedésekkel kapcsolatban

A francia lapok szerint elült a háborus pszichózis

Párizsi jelentés szerint a francia lapok a csehszlovákiai helyzettel foglalkoznak, valamint annak szükségességével, hogy Spanyolországból eltávolítsák az önkénteseket.

A le Jour többek között megállapítja, hogy Csehszlovákiával kapcsolatban elült a háborus pszichózis.

A jelen pillanatokban a helyzet javul a prágai kormány és a kisebbségek között. A Le Petit Journal és a l'Action Française azt sürgetik, hogy nagykövetet küldjenek Burgosba.

Prágai jelentés sze ínt a lengyel lapok támadást intéztek a csehszlovák hatóságok ellen állítólagos, a lengyel kisebbségek ellen a legutóbbi csehszlovákiai központi választások tanúsított magatartásuk miatt.

A CTK ügyvétség ezzel kapcsolatban mértékadó helyről a következő értesítéseket vette:

Teschén vidékén a választások teljes nyugalomban folytak le, a választási kampány is nyugodt légkörben folyt, semmilyen nyomást nem gyakoroltak a választókra és semmilyen oldalról nem követtek el terrort. A választási tüntetések nagyrészt a lengyel pártok rendezték és azokat seholsem akadályozták meg A cseh pártok csak ritkán

talzott összpontosítás, a legjelentékenyebb ügyek Bucuresiben való elintézésének szükségességét van hivatalos orvosolai a közigazgatási decentralizáció.

Az ország polgárát Bucuresitbe utalták ügyes-bajos dolgaival; a minisztériumokat tülterheltek ezáltal apró ügyek intézésével és elvonták a miniszterek figyelmét tárcáik általános problémáitól. A tülterheltség folytán a kérések elintézése hetelig késleltetve a polgárt a fővárosban és a megoldás nem is lehetett mindig méltányos, mert ahhoz a helyi viszonyok alaposabb ismerete lett volna szükséges.

Az eredeti elgondolástól eltérően nem hét,

hangoztatta, hogy a szudeta-németség impopuláris fegyelműzettel viselkedett, de nem azért, mert területein katonai intézkedések történtek, hanem azért, mert kerüli akart minden kihívási felületet. Angol részről hangsúlyozzák, hogy a brit kormány nagy súlyt helyez arra, hogy Csehszlovákia vonja vissza a részleges mozgósítást és Strang, a külügyminisztérium kiküldöttje, aki már visszatért Londonba, a külügyminisztériumnak ezt az álláspontját a prágai angol követ útján Hodzsa miniszterelnöknek tudomására is hozta. Strang utjának célja nem is volt más, mint meggyőzteni a cselekvési összhangot London és a csehszlovák kérdés által érintett országokban székelő angol nagykövetségek között.

Prága, hír szerint, most már hajlandó is a katonai intézkedéseket jórészt visszavonni.

míg Henlein és Kundt pontjaira vonatkozólag az az álláspontja, hogy azok csak tárgyalási alapot tekinthetők.

tartottak választási gyűléseket. A cseh választási röpiratokat elenyésző számban osztogatták, mialatt a lengyelek igen nagy számú manifeszumot tesztettek. Egyetlen esetben sem tagadták meg a lengyelektől a jogot, hogy választási fahagaszokat helyezzenek el. Az az állítás, hogy a lengyel választókat megfenyegették volna a választások alatt, minden alapot nélkülöz és senki sem emelt ilyen panaszt a hatóságoknál. Végül megállapítják, hogy a katonai intézkedéseknek semmilyen befolyásuk nem volt a választások lefolyására és eredményeire.

Az amerikai szlovákok küldöttsége Benesnél

Prágából jelentik, hogy Benes tegnap fogadta az amerikai szlovákok küldöttségét, amely Hleto vezetésével tiszteleggett előtte. Ugyancsak Prágából jelentik, hogy tegnap Benes és Hodzsa hosszabb megbeszélést folytattak a nemzetiségi törvénytervezetről. Ugyanakkor Berlinből jelentik, hogy az ottani csehszlovák követ tiltakozó jegyzéket adott át a külügyminisztériumban a német repülőgépek által elküldött újabb határsértések miatt. Berlin ugyanakkor hasonló lépéseket tett Prágában.

(Folytatása a 8. oldalon)

hanem tiz tartományra osztja fel az országot az új tervezet. A Crisul, az Olt és a Mur-es körül csoportosítja a transilvaniai és banati megyéket; Cluj és Timisoara mellett Alba Iulia lép elő tartományi központtá, ami létfontosságú erőteljes lendületet ad majd a történelmi multu transilvaniai városoknak.

A tartományok élére kinevezendő kormányzókat hatásköre fogja meghatározni, hogy ezek az új alakulatok milyen mértékben fognak megfelelni a küldetésüknek, amely valóban gyökeres és alapvető változásokat idézhet elő az ország arculatában és messzemenő könnyebbségeket biztosíthat az érdekeit és igazságát kereső polgár számára.

VILAG TUKER A mexikói polgárháboru

Március 18-án Mexikó kormánya dekrétumot bocsátott ki, amely szerint az országban található üzemeltetett és még kiaknázatlan olajforrások állami kezelésbe mennek át és azok minden jövedelme kizárólag az állami költségvetés javát szolgálja. Ez természetesen heves konfliktust idézett elő a külföldi kőolajvállalkozók és a mexikói kormány között. Akik Mexikóban érdekeik miatt a külföldi vállalkozók mellé állottak, polgárháborút idéztek fel, amelynek immár mélyreható következményei vannak. A kormány természetesen nem tűrhette, hogy saját alattvalói szabotálják intézkedéseit és rendeleteit, megtett tehát minden intézkedést arra, hogy a legkisebb megmozdulást is, amely az államhatalom ellen irányul, vérbé fojtsanak. A polgárháboru azonban nem volt elkerülhető. A kormány újabb proklamációt bocsátott ki, amely szerint Cedillo generális, aki a kormány megbízottja volt, San Luis Potosiban, lázítónak számít és elfogató parancs ment ki ellene. Cedillo hatásköre az volt, hogy az állam érdekeit képviselje abban a tartományban, amely a legtöbb és legjövődmezőbb petróleumi ipari tüzemeket ölelte fel.

Néhány nap óta maga Cardenas elnök vezeti Cedillo generális ellen a hadműveleteket, amelyeknek végső célja letörni azt a lázadást, amit Cedillo idézett fel.

Mexikóban a polgárháboru borzalmas következményekkel jár. Maga az ország nem olyan régi kultúrjú, hogy el tudja viselni egy ilyen szerű társadalmi kirobbanás katasztrófáját. Az ország létszámátul vissza fog esni régi primitív állapotba, még abban az esetben is, ha leverik a lázadást.

Cedillo egyébként azon a területen, melyet az állam reáe bizott, már eddig is autokratu módszereket vezetett be. De ugy látszik Mexikóban az emberek nem hajlanak az ilyen kormányrendszerre, annál kevésbé, minthogy a délamerikai országok politikai iskolázottsága sokban hasonlít az északamerikaihoz, amely tudvalóleg mindig is demokratikus volt. Valahányszor autoritativ tendenciák mutatkoztak, mindig megtörték a nép demokratikus hajlamain. Cedillo egyelőre csak saját területén az ur és eddig hiábavalók voltak azok a kísérletek, hogy Sonora államban, amely az ő tartományának szomszédságában van, valamint Jaliscoban meghonosítsák a fasizmus rendszerét. Ez ugyan nem jelenti azt, hogy a szövetségi kormány iránt nagy bizalommal lenének a polgárok, de a bizalmatlanság még nem fajult odáig, hogy emiatt egy autoritativ államhoz csatlakoznának.

Két délnyugati állam: Tabasco és Chimpas mutat ugyan bizonyos hajlandóságot a kormánytól való függetlenségre, ez a két terület azonban egyrészt jelentéktelen, másrészt nem határos Cedillo generális tartományával, ennél fogva nem is várható tőle segítséget.

A kormány egyébként új programot dobott a közvéleménybe: a nagy földbirtokok felosztását apró parcellákra, hogy a földéhes nép igényeit kielégítse. Ezzel ugyan befolyásos rétegek rokonszenvét vesztette el, de viszont maga mellé szölitotta a nagy tömegeket. Az ezer holdasok „bolsevizmussal” vádolják az elnököt, aki természetesen a legkisebb mértékben sem azonosítja magát Moszkvával, de

GRAND HOTEL
ETTE-ben
Bucureștiben

cs. Otthonos.
-Telefon 5-3410

Hét helyett tíz tartományra osztják fel az országot

Alba-Iulia kilenc transilvaniai megye tartományi központja lett. Hunedoara megye a Banáthoz, Brasov és Trei Scaune Bucurestibe kerültek

Bucuresti, junius 1. A közigazgatási reformtervezet, amelyet Armand Calinescu belügyminiszter dolgozott ki és amelyet a kormány sajtó útján hozott a közvélemény tudomására, az ország tartományokra való beosztását illetően alapvető módosításokat szenvedett. Calinescu belügyminiszter már evelől azzal az intencióval hozta nyilvánosságra a tervezetet, hogy meghallgathassa a kérdés ismerőinek hozzászólásait és bírálatait, mielőtt rendeletbörvény formájában életbe lépne. A tervezetnek csakugyan többen szoltak hozzá, így Iorga professzor királyi tanácsos, Gheorghe Bratianu, T. P. Negulescu professzor és mások.

Az első reform kritikája

A javaslat általános irányelveivel, mint a közigazgatási decentralizáció, a közszolgálatok tisztagos összpontosításának megszüntetése, az állandó jellegű prefektusok és polgármesterek kinevezése, stb. általában egyetértettek a hozzászólók. Az a felfogás domborodott ki, hogy a helyi közigazgatás vezetőinek választás útján való kijelölési módja nem mindig felelt meg a kívánalmaknak, mert a politikai szempontok érvényesülése olyan embereket állított a városok és megyék élére, akik nem értették az adminisztrációhoz. Másrészt a közigazgatás — a hozzászólók többségének véleménye szerint — megsínyllette az állandóság hiányát. A gyakori politikai változások elkerülhetetlenül magukkal hozták a közigazgatási vezetők változását is. A prefektusok, polgármesterek, községi bírák elmentek helyükről, mielőtt még idejük lett volna akár megismerkedni a problémáikkal, amelyeknek megoldása reájuk várt.

Annál hangsúlyozottabb kritikával találta magát szemben viszont az országnak hét tartományra való felosztási terve. Az eredeti elgondolás szerint hét tartományra osztották volna az országot, a hét katonai hadtest körzeteinek megfelelően: Bucuresti, Cluj, Brasov, Timisoara, Craiova, Chisinau és Iasi központokra. Ebben a felosztási tervben nemcsak nemzetvédelmi szempontok játszottak közre, hanem az a megfontolás is, hogy megszüntessék az egyes országrészek közötti történelmi választó vonalakat és a tartományok határvonalait a gazdasági egymásrautaltság, a közlekedési utak összeforrottsága, stb. szempontjai szerint rajzolják meg. Eppen ez utóbbi szempontból nézve bírálta különösen Iorga professzor az első tervezetet, abszurdnak minősítve, hogy a gorbjegyieknek Timisoarara, a neamzjegyeknek pedig Brasovba kell utazniuk ügyes-bajos dolguk elintézésére.

Az új beosztás

A reformelőkészítő bizottság a hozzászólások figyelembevételével új tervezetet dolgozott ki, amely most már véglegesnek látszik. A tervezet hét helyett tíz tartományra osztja fel az országot, szorosabban figyelembe véve a tartományhoz tartozó megyék földrajzi helyzetét és a gazdasági érintkezési szempontjait. A tartományok a területükön átvezető folyóvizektől kapták elnevezésüket.

1. Crisuri, központja Cluj.
2. Mures központja Timisoara.
3. Olh, központja Alba Iulia.
4. Jiu, központja Craiova.
5. Dambovitza, központja Bucuresti.
6. Dunarea, központja Constanta.
7. Prut, központja Galati.
8. Siret, központja Iasi.
9. Nistru, központja Chisinau.
10. Suceava, központja Cerrauti.

Az új beosztásban a transilvaniai és banati megyék három tartományban helyezkednének el. Cluj központtal alakulna meg a Crisuri tartomány, mely a következőket megyéket öleli fel:

1. Cluj, 2. Fihor, 3. Sátmar, 4. Maramures, 5. Somes, 6. Násaud.

Alba Iulia tartományi központ

Tartományi központi rangra emelkedik az új beosztásban I. Ferdinand király koronázó városa, Alba Iulia, amelynek központi fekvésénél fogva mindig megkülönböztetett szerepe volt Transilvania történetében. Alba Iulia ezzel kétségtelenül új fejlődési lehetőségek útjára kerül. Körzetéhez a következő megyék tartoznak:

1. Alba, 2. Turda, 3. Mures, 4. Ciuc, 5. Odorheiu, 6. Tarnava Mare, 7. Tarnava Mica, 8. Sibiu, 9. Fagaras.

Mures tartományja timisoarai központtal a következő megyéket csoportosítja:

1. Timis-Torontal, 2. Arad, 3. Hunedoara, 4. Caras, 5. Severin.

Brasov és Trei Sacme megyék az új beosztásban Dambovitza tartományához kerülnek bucuresti központtal. Brasov városa elűnik eképpen, mint kerületi központ, miután a szakértők azt a megállapítást tették, hogy a város földrajzi helyzeténél és gazdasági tevékenységénél fogva amugyis egyre inkább Bucuresti felé gravitál.

A HABZÓ FOGPÉP

A habzó Ovenall fogpép maradéktalanul eltávolítja fogairól a zsíros lerakódást és az ételmaradékokat.

ga miatt. A legbizni, soha nem gy ne szőljon egy aki kizavarta a ra hallgatni fog. es volt Feninába. bb he gan hivta bb mosolyokkal sen. re a fiu. em akar kimenni! te a helyzetet. titatok! No, majd rozott, de a fecs- a türték. lyadót, hiszen ar, — tanácsolta rával ráfeküdt a kivezető nyílást, hálaváló volt. ut. Míg végül adt. zavami? Ha ott Ha majd eljön az g menni az istál-

mező-

tek tüntetése

unam földet kap

ap közgazdasági becsi Palesztina számát. Ebből 1500—2000 Hai- c 2500 a koló-

ibe tartozó mun- ortja heves tünt- városháza előtt, ivetelte, hogy a rje meg a köz- zzá a munkanél- sta tüntetők kö-

m be- sorsát házban.

lása nélkül. Az ok megfelelően nézve, amely a vagy megváltoz- gja konzultálni

ezhető ez, hogy ás alkotmányos

gosan megmon- n lépéseket tett nyban, hogy ki- rtruból való el- gte azon igé- ge minden poli- yntból irányít- vést.

ai francia ható- t és az angol anszrusza fran- vütmüködéshen den politikai

Select Muzgó

Ma, csütörtökön nagyszerű premier!

Ha egy kémmő szeret...

izgalmas kémmő, főszerepekben:

DOLORES DEL RIO és PÉTER LOORE

Műsoron kívül hangos Híradó!

Huszonötezer zsidó jelentkezett Bécsben kivándorlásra

Megkezdte működését a bécsi hitközség kivándorlási irodája és a Palesztina-hivatal

Bécs, junius 1. A bécsi zsidó hitközség és a Palesztina hivatal megnyitotta kivándorlási irodáit. Alighogy megkezdte működését a két kivándorlási központ, a kivándorolni akarók valósággal ostrom alá vették azokat. Egy hét leforgása alatt 40 ezer kivándorlási kérdőívet vettek ki az érdeklődők a hitközség irodájában és 20 ezret küldtek már kitöltve be is nyújtottak. Ezeket regisztrálták a kivándorolni szándékozók sorába. Ugyanezen idő alatt a bécsi Palesztina Hivatal ötezer kérdőívet adott ki és 2341 egyén a kérdőív kitöltésével be is jelentette a kivándorlásra való igényét. Míg a kérdőívek több csatlátra vonatkoznak, körülbelül ötezerre tehető azon egyéneknek a száma, akik Palesztinába akarnak kivándorolni. Ezenkívül 1200 jelentkezés történt ifjúsági kivándorlásra és iskolai certifikátokra is igen sokan jelentették be igényüket.

Mindez azonban kezdet csupán. A kivándorlás lassu ütemben folyik. A náci rezsim

uralomra jutása óta kivándorolt bécsi zsidók számát kétezerre becsülik. A hitközség kivándorlási osztályának vezetői remélik, hogy rövidesen sikerülni fog kiszélesíteni a kivándorlási lehetőségeket.

London, junius 1. A Reuter jelenti Bécsből, hogy a müncheni törvények életbeléptetésének kihirdetése napján tizenkét egyén követett el öngyilkosságot, köztük négy árja nő, akik zsidók hitvesei voltak. A Daily Telegraph bécsi tudósítója közli, hogy St. Pölten főuccáján nagy kirakatban mutogatják azoknak fényképeit, akiket zsidó üzletekben való vásárlás közben fényképeztek le.

Az osztrák közoktatásügyi miniszter legutóbbi rendelete szerint a két százalékos numerusz klauzusz alapján is csak abban az esetben iratkozhatnak be zsidók az egyetemekre, ha az általuk nem szorítanak ki árja hallgatókat. Ez különösen az orvosi és vegytani intézetek munkahelyeire vonatkozik.

Kétmilliárd háromszázötven millió lej rövidlejáratu kölcsönt vett fel nemzetvédelmi célokra a kormány

Négy perc alatt lejegyezték a kölcsönt a nagyhankok

Bucuresti, junius 1. A pénzügyminisztérium által az utóbbi években folytatott költségvetési egyensúly politika lehetővé tette az állam számára, hogy minden nehézség nélkül megküzdjön minden kötelezettségével. Ez a helyzet az összes állami papírok árfolyamának emelkedésében tükröződött vissza. A pénzügyminisztérium a hadseregellátáshoz szükséges rendkívüli kiadásokat is kizárólag a rendes költségvetésből fedezte s nem volt szüksége semmilyen rendkívüli hiteltüveletre a bel-, vagy külföldi piacon. Említésre méltó, hogy más államok hasonló célból a legváltozatosabb műveletekhez folya-

modtak, sokszor igen nehéz feltételek mellett kellett belföldi hitelforrásokhoz nyulniok.

Ebben az évben azonban felmerült bizonyos jövőbeni nemzetvédelmi költségvetési alapok igénybevételének szükségessége, amit a fegyverkezési program siettetése tett indokolttá. A pénzügyminisztérium a belföldi pénzpiac lehetőségeinek ismeretében, a nagy pénzügyintézetekhez apellált ezen rövidlejáratu hitelművelet megvalósítása céljából. A Banca Romuneasca, a Banca Comerciala Romana, Banca de Credit Romana, Banca Comerciala Italiana si Romana és a Societatea Bancara Romana

Elben az évben is SIDA EXTRA

MARAD A FIATALSÁG fényképezőgépe

A GÉP LEI 250
FILM 10 FELVÉTELRE LEI 32

Kapható a szaküzletekben. KÉPVISELŐ: "SIDA" BUCUREȘTI VI. CAL. CALĂRAȘI, 65

— Elutazott Magyarországról Pacelli pápai államtitkár. Budapestről jelentik: Pacelli bíboros, vatikáni államtitkár, pápai legátus tegnap résztvett az esztergomi ünnepségeken és délután 7 órakor eltávozott Magyarország területéről. Bucsztatása ünnepélyes formában Horthy kormányzó helyettese, az összkormány, a diplomáciai testület és óiási tömeg részvételével a pápai, a kongresszusi és a magyar himnusz hangjai mellett történt. A bíboros meghatóan mondott köszönetet a szerinte fejlethetetlen vendégzeretet és a nagyszerű ünnepegekért.

IDEÁLIS BOROVA PÉNGE

Nagyváros árnyai...

Évente tizenötezer ember tűnik el nyomtalanul Párizsban

Párizs, június 1. Az elmúlt napokban egy francia statisztika jelent meg, amelynek néhány meglekítő adata különös figyelmet érdemel. A statisztika szerint Párizsban évente mintegy tizenötezer ember tűnik el ezeknek a titányes része nyomtalanul. Bár tudjuk, hogy Párizs mindig is az európai bűnözés egyik főközpontja volt, ez a szám egyenesen megdöbbentő. A párizsi rendőrségnek különlegesen kiképzett osztálya foglalkozik az eltűntek előkerítésével.

A rendőrpáncsnokság épületének két érdekos osztálya van egymás mellett. Az első hatalmas teremben az elveszett tárgyakat lehet reklamálni és esetleg megfelelő igazolás mellett átvenni. A mellette levő teremben huszonegy rendőrtisztviselő kizárólag azzal foglalkozik, hogy a naponta bejelentett mintegy ötven eltűnésről jegyzőkönyveket vegyen fel és a megfelelő intézkedéseket megtegye.

A halgató holttestek... Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy az eltűntek kizárólag bűnténynek lettek áldozatai. A statisztikában éppen az a meglepő, hogy az eltűnteknek egy igen tekintélyes százaléka családi okokból nem kíván visszatérni az emberi társadalomba. Igen tekintélyes azoknak a kiseb bűnözőknek a száma, akik tettük elkövetése után egy darabig bujkálnak a hatóságok elől, de utjuk törvényszerűen az idegenlégtőbe vezet, ahol azután csakugyan sikerül nyomtalanul eltűnnök.

Ha az eltűnési statisztika egyes adatait vizsgáljuk, feltűnőnek találjuk, hogy Párizsban évente kétszáz idegen tűnik el. Ezek valószínűleg egytől-egyig bűntény áldozatai lettek. Párizs külterületi csapásai és a Montmartre kis odú fantasztikus bűntényi regényekről beszélhetnének. Bár ma már divattá lett kabarékban és irodalomban enyhe maliciával írni a párizsi alvilágról, amelyet egyes tüzetemberek állítólag mesterséges romantikával tartanak fenn a jópénzű külföldiek számára, a valóság mégis az, hogy a párizsi alvilágban még napjainkban is dusan tényezők a bűn.

A statisztikának egy másik jelentős tétele azoknak a száma, akikről a valószínűség szerint feltehető, hogy bűntény áldozatai lettek. Ezeket mintegy hatzszáz bűntény a statisztika. A rendőrség feltevése szerint a Szajna fenekén, kis csapások rejtett pincében és elhanyagolt telkeken ezerszámra vannak holttestek elrejtve Párizsban. Az ilyen bűntények kinyomozása, ha kibemerről van szó, nemcsak azért bonyolult, mert az alvilág hihetetlenül összetett és a nyomozók alig kaphatnak adatot tőlük, de azért is, mert bejelentési kötelezettség Párizsban nincs s ha az eltűntnek nincsenek rokonai, ismerősei, akkor a hatóság esetleg csak hónapok vagy évek múlva szerez tudomást eltűnéséről.

A statisztika közel kilenczszáz teszi azoknak a számát, akik családi okokból tűnnek el. Közülük legnagyobb számmal a férfiak szerepelnek, mintegy négyezren, majd az asszonyok következnek háromszáz arányszámmal s végül a gyermekek mintegy kétezenen.

Minden ut az idegenlégtőbe vezet A rendszer, amelyet a párizsi rendőrség az eltűntek felkutatására alkalmaz, évek óta ugyanaz s váltakozó eredménnyel bár, de nagyjából bevált. Röviddel éjjel előtt rendőrségi autók razziazzák végig a Montmartre csapásait és olcsóbb mulatókat. Sohasem eredmény nélkül. Mintha csak valami rozoga épületet ráznának meg, úgy dől ezekből a gyanús lokálokból a bűn szennye. Titkos ópiumgyűzők, lecsúszott artísták, nyilván tartott leánykereskedők és egyéb gyanús egzisztenciák társaságában az ártatlanok kirostálása után rendszerint marad a szűrőben néhány tucat eltűnt. A rendőrség ilyen alkalomkor nem firtatja, hogy a szóbanforgó családtag milyen okból tűnt el. Megelégszik azzal, hogy jegyzőkönyvet vesz fel és értesíti az érdekelt családot. Ha kiderül, hogy az eltűnés mögött bűncselekmény húzódik meg, akkor a rendőrség újabb nyomozást indít.

Ha azonban a nyomozásnak egy tekintélyes százaléka mégsem vezet eredményre, részben az idegenlégtő az oka. Az idegenlégtők kasszáryainak kapui a legtöbb letört egzisztencia végállomása. Az élet hajótöröttéi itt

még egyszer megpróbálják, hogy névtelenül bár, de visszakérüljenek az emberi társadalomba. Az idegenlégtőknek nem kérnek semmiféle igazolást, mindenki olyan néven véteti fel magát, ami éppen eszébe jut. Idegen név alatt él őt esztendeig, esetleg tovább is, de ha szabályosan elbocsátották a szolgálatból, akkor igen értékes okmány van a kezében. Ennek az okmányának a segítségével, új névvel sok embernek sikerül új életet kezdenie.

A sok tragédia mellett a statisztika nem nélkülözi a humort sem. Akadnak deribeb esetek is. Ilyen például annak a gazdag

nagybácsinak az eltűnése, akit kétségbeesett örökösai rémülten kerestek, mert hiszen az örökséget nem lehetett felosztani addig, amíg a nagybácsit holtá nem nyilvánították. Néhány hónapi keresés után már-már feladták a reményt, amikor a nagybácsit előkerült. A család boldogan ölelte keblére az elveszett nagybácsit, de hideg zuhanyként hatott, amikor a titimő rokon kijelentette családja előtt, hogy szegény ember.

— Az egész vagyonomat eljásztottam Monte Carlóban. Néhány boldog hónapot akartam eltölteni és arra gondoltam, hogy úgy sincs senki, akire jószívvel hagyhatnám a vagyonomat. Dilkartyáztam az egészet.

Az ilyen humoros epizódok azonban ritkák és a statisztika egyes rubrikái fölött komoran, fenyegetően terjeng a bűn árnyéka...

KÖZGAZDASÁG

Az importőrök június 20-ig kimutatást kell benyújtsanak a külkereskedelmi hivatalhoz

A nemzetgazdasági minisztérium ismét revízió alá veszi a behozatali kvótákat. Ezért felszólította az összes importőröket, hogy legkésőbb június 20-ig terjeszsenek be kimutatást a külkereskedelmi szabályozó igazgatósághoz. A kimutatásban a következő adatok tüntetendők fel:

1. A vállalat neve, emblémája, fiókja, stb.
2. A cég jogi alakja: egyéni cég, közkereseti-, vagy részvénytársaság, stb.
3. A cégtulajdonosok, részvénytársaságnál az igazgatósági tagok és vállalati vezetők: vezérigazgató, igazgató, stb. neve és állampolgársága.
4. A cég megalakulásának ideje.
5. A cégjegyzékszám adatai.
6. Mivel foglalkozik a cég, a cégjegyzésknek megfelelően.
7. A teljesen befizetett alaptőke és az utolsó mérleg szerinti tartalékok nagysága.
8. Az alkalmazottak száma és kategóriáiként való megoszlása, a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően.
9. Az 1936 és 1937 években eszközölt behozatalokra vonatkozó borderők, amelyek cégszerűen aláírandók és minden egyes vámtételre külön állítandók össze.
10. Azon személy, illetve személyek ne-

ve, akik jogérvényesen jegyzik a céget.

11. Az 1936 és 1937 években elért üzleti forgalom.

12. Feltüntetése azon áruknak, amelyek behozatalát csak meghatározott szezonban végzi a cég.

13. Amely cégeknek nincs importkvótájuk, a 9. pontra nem válaszolnak. Amennyiben kompenzációs behozatalt végeztek, a 9. pontra is válaszolni kötelesek.

14. Az ipari vállalatok a fenti kérdőpontokra vonatkozó bejelentést egy példányban teszik meg a külkereskedelmi szabályozó igazgatóság iparügyi osztályánál, míg a kereskedelmi cégek a külkereskedelmi szabályozó igazgatóság minden egyes kereskedelmi szekciójához, amelynek hatáskörébe az illető cég által importált áru esik, külön bejelentést kell tenni, illetve a bejelentés egy-egy példányát el kell juttassák.

15. Minden importáló cég köteles az előírt üzleti könyveken kívül a Banca Nationala által megkövetelt üzleti könyveket vezetni.

16. Amennyiben később megállapítás nyerne, hogy a bevallott adatok nem felelnek meg a valóságnak, az illető cég egyéb szankciókon kívül elveszti behozatali jogát.

Üzleti hírek

A nemzetgazdasági minisztérium elhatározta, hogy a kontingentálási bizottságok a kiadott behozatali engedélyeket hivatalos titokként fogják kezelni és így az engedélyeknek a sajtóban való közzétételét megszüntetik. Ugyanakkor értesítette a minisztérium a vámhivatalokat, hogy csak oly importárakat vegyenek át a vámraktárak, amelyekre az import autoizációt az importőr már bevezette.

Borcman S. A. Cluj autobus szállítási vállalat június hó 7-én közgyűlést tart, amelyen alaptőkéjét felemeli.

Metalofer, Sorban Raoul & Co. Cluj közkereseti társaság megállapodást kötött a cluj Rapid autobus szándékával arra nézve, hogy tagjait autógumival, valamint carrosseriák építésére szükséges festék, furnir, bőr, vasárakkal ellássa. A Metalofer átvette a Valvo svéd teherautó alvázak ardeal-részi képviseletét.

Az Arad-Bradi Ipari Rt., Arad, részvénytőkéjét 17,105.700 lejről 5 millió 131.710 lejre szállította le. Az alaptőkeállítást bejegyzése előtt a törvényesek június 4-re értekezletre hívta össze a vállalat hitelezőit.

Dr Czell Rudolf Ploestiben gyárat állít fel sörös üvegek, borvisz üvegek és üveggyártására.

Vulturul S. A. cég alatt textilnyomó, textilappretáló és textilfestő részvénytársaság alakult Bucurestiben hét millió lej részvénytőkével. A részvénytőke 30 millió lejig emelhető.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Mikor kötelező tagjai a vállalati igazgatók a munkásbiztosítónak? A munkásbiztosító pénztár központi felelősségi bizottságának 2253/1937. számú döntése szerint a vállalatok igazgatósági tagjai nem esnek a kötelező munkásbiztosítás hatálya alá. Azok az igazgatósági tagok azonban, akik nem jelenléti jegyek alapján, hanem rendszeres havi fizetéssel igazgatóként vannak alkalmazva, ugyanúgy azok az igazgatósági tagok, akik jelenléti jegyek helyett fix, de nem havi járandóságot kapnak, már kötelező tagjai a munkásbiztosítónak, mert ők magántisztviselőknek tekintendők.

Mily időtartamra kell megfizesse a biztosítási díjakat a biztosító ügyfél a biztosítás megszűnése esetén. A bíróságok ellentétes ítéleteket hoztak arra vonatkozólag, hogy a biztosító fél mily időtartamra kell megfizesse a biztosítási díjakat a biztosítás megszűnése esetén. Minthogy az egy évi díjak rendszerint nem haladják meg az 50.000 leit, az alsó és középfokú bíróságok különböző vélemények szerint bírálták el a kérdést és nem alakulhatott ki egyöntetű joggyakorlat. Most egy 50.000 lejes évi díjat meghaladó összegben hozott ítéletet a Casajia III. Szekciója 99/1938. január 18. sz. döntésében. A konkrét esetben a biztosító társaság a díjnyugta lejártától számított hat hónap után, de egy évi elévülési időn belül adta be a keresetet, amelyben a teljes évi díj kifizetésének megítélését kérte. A Casajia kimondotta, hogy a biztosítótársaságnak nem jár a teljes évi díj, hanem csak az aránylagos 30, illetve 60 napi díjrész, aszerint, amint a biztosító társaság a fellel szemben 30, vagy 60 napig volt obligóban.

AKARJA? NEM?

Akar

egy csodás holdas éjt eltölteni Cluj-tól Polanaig?

Akar

egy napfelkeltét látni a paradicsomi Jád völgyében?

Akar

egy harmatos reggelt élvezni a csodás Stána de Valen?

IGEN?

Akkor iratkozzék be a szombaton, f. hó 4-én éjjel induló kirándulásunkra.

Részvételi díj tour retour 155 lej.

Feliratkozások és információk:

EXCURSIA ROMANEASCA CLUJ igazgatóságánál: Str. Masaryk No. 7. Telefon 21-13. Cluj-i fióknál: Calea Regele Ferdinand 11/a. Telefon 20-13. Továbbá „Orient Express” Mezei utazási irodában Primaria épület. Telefon 20-17.

Mi újság a külföldi piacokon?

A csehszlovák kormány rendeletét uton betiltotta a nagyobb címletű csehszlovák bankjegyeknek Csehszlovákiába való bevitelét. A rendeletet azzal indokolják, hogy a csehszlovák kormány még az 1936 év elején betiltotta a nagyobb címletű csehszlovák bankjegyek kivitelét és így a külföldön jelenleg csak olyan nagy címletű csehszlovák bankjegyek lehetnek, amelyek illegális uton kerültek ki. Ezeknek visszahozatalát akarja megakadályozni a most megjelent rendelet. A rendelet szerint az 50 csehszlovák és ennél nagyobb címletű bankjegyek bevitelét tilos, a külföldiek 20 és 10 csehszlovák címletű bankjegyeket és váltópénzeket személyenként legfeljebb 300 csehszlovák összegig vihetnek be Csehszlovákiába.

A Kreuger trösztöt felszámoló bizottság a tröszt felszámolását olyan stádiumba hozta eddig eszközölt törlesztéseivel, hogy a Kreuger tröszt legfontosabb vállalata, a svéd gyufatröszt — Svenska Taandäctice A. B. — esedékes kötelezettségeit teljesen rendezték és annak vezetését a fő részvényes amerikai gyufatröszt, az International Match Corp. átvette és a reorganizációt befejezte. A svéd gyufatröszt eme reorganizációja után a vállalat vezetősége azzal a kérelemmel fordult a stockholmi tőzsde vezetőségéhez, hogy engedélyezze ismét a svéd gyufatröszt részvényeinek és kötvényeinek jegyzését. A stockholmi tőzsde vezetősége azonban még nem tartja időszerűnek a svéd gyufatröszt értékeinek jegyzését.

Visszaadják a már beadott importkéréseket

A külkereskedelmi irányító igazgatóság, az importengedélyek érvényének meghosszabbításával kapcsolatban tájékoztatja az érdekelteket, hogy a hathavi határidő lejártá előtt be nem adott és az import késedelmét reális igazoló iratokkal nem támogatott meghosszabbítás iránti kérvények, automatikus módon el lesznek utasítva, miután az előt normák alól semmiféle kivételt nem fognak tenni. Ugyanakkor a vonatkozó importengedély kiadása előtt beérkezett áruk vámhivatali kezelését sem fogják többé megengedni és a kiadott engedélyek közzétételét is megszüntetik. Az újkontingentált árukról szóló importkvóták megállapításánál bizonyos nehézségek merültek fel, melyeknek következtében újabb formalítások teljesítését fogják kívánni. Ez okból a már beadott kérvényeknek — összes mellékleteikkel együtt történő visszaadása várható.

Arlejések

Clujj erdőfelügyelőség: Június 7-én arlejés 7547 szál lábonálló fenyőfa eladására Maramures-megyey erdőeségéből.

Cluj munkásbiztosító pénztár: Június 10-én arlejés az új munkásbiztosító épület burorának beszerzésére. Előirányzat 999.000 lej.

Baia-Marei állami bányák igazgatósága: Június 9-én arlejés 80.000 kg. tiszta technikai nitrogén beszerzésére a zlatnai üzemek részére.

Me az O

Az ünnep

Cluj, június 1. Szokor kezdődtek meg, amelyen az összes vezetőparancsnokai. Az egybegyűltek Chiuhan parancsnok Mircea Priscu, a igazgatójának és I. Országorszervezet tektor jelentést tennökldást.

Ezután a Himnuskolások feszes szor a román nemzeti szilad lelkész ünneptartott, amelyet betartott. A vallásos szertit az ünnepi beszéranecnok tanár rögzében ismertette az tének eszmét és kőstle Iosif a helyi Clolvasta a 4. számú az ország összes o amelyben az ünneptki.

Egy

Gemilez cheszed. A egyike. Muzsikája se előtt a zsidó nép lelk egyáltalán zsidó szolfelette áll időnek, or hajnak) s most, a re kelene adni ennek az részéről gemilez chesed.

Ez a kis napos olda A tudat, hogy ha kadt, még mindig ott vérem, aki segít rajta körülmények között s a segítséget. — a gen

Hetven generáción ról-fiura ez a zsidó or Az első számú zsidó Chevra Kadisa mellett cheszed. A legtöbb sz címbe, aképpen, ig'milis chászudim.

Talán ezért nem lakások ablakain, e neglizsét, ezért érezt alkik a gettó falain gyermekeinek, mint z zátartozók, mert nem huva a határvonal között, mert a kim főbb korlátozója a g

(S a nagy vándorlás Európa zsidói eljutot fálte örözött kincsek lett menteni az új v ez a tipikus zsidó cheszed is. S a newt a sanfranciskói gyárt tinaí fazendákon a cheszed hozza össze mon meg a családi jelenti számukra azt dóságukat kiélhetik.

A nagy zsidó mapp valahol Kelet és Nyu gyén áll. A magunk v az egyik, sem a má totta el. Üres lap var tamentum között, az csináljon vele, hát k Ez a semlegesek sorosa.

Csoda hát, hogy s zsidó eszme átvérgeó jut idáig?

Husz esztendő, vik kellett ahhoz, hogy jöjjenek arra: cioniz A chaszidizmus és te az egész világon lezajlott a harc. M chaszidizmus, hogy r The jószágos ég, ha il mikor kerülhet a so sére?

Aztán itt van a v sara. No nem, ez iga

A Caransebes—Teiuş-i gyermeknyaraló

ebben az évben június 15-én nyílik meg. Információ: D. Grossmann Margit Timisoara, Str. Gh. Lazar 5, I. 4.

Megkezdődtek Clujon az Országőr-ünnepségek

Az ünnepi hét első napja fegyvermezett rendben folyt le

Cluj, június 1. Szerdán reggel fél 9 órakor kezdődtek meg az országos ünnepségek, amelyen az összes iskolák résztvettek vezetőparancsnokaikkal élükön.

Az egybegyűlték vezényletét Andrei Chiuhan parancsnok tanár vette át, aki Mircea Priscu, a Baritiu főgimnázium igazgatójának és Ionel Precup, a helyi Országőrszervezet parancsnokának érkeztakor jelentést tett s átadta a parancsnoklást.

Ezután a Himnusz hangjai mellett, az iskolások feszes sorfala között felvonták a román nemzeti zászlót. Utána Sefrenic Wlad lelkész ünnepélyes istentiszteletet tartott, amelyet bibliamagyarázat követte. A vallásos szertartások után sor került az ünnepi beszédekre. Teofil Faur parancsnok tanár rögtönzött bevezetőbeszédében ismertette az Országőrök szervezetének eszméit és köteleseit, majd Vasile Iosif a helyi Országőrök titkára felolvasta a 4. számú napiparancsot, amely az ország összes országőreihez szólt és amelyben az ünnepi hét teendőit emelte ki.

Később sportprogramra került a sor, a fiatalság a park tavánál Cross-stafétát rendezett, amelyet a Seminarul Pedagogic nyert meg. Ezzel véget ért a délelőtti ünnepség és az országőrök rendezett sorokban parancsnokaik vezetésével visszamenek a városba, hogy a közelgő hősök ünnepére virágcsokrokat kössenek, hogy megkoszorúzzák az elesett hősök sírjait.

A vezetéség délután az iskolákat látogatta meg, ahol a kis országőrök is azzal voltak elfoglalva, hogy virágcsokrokat kössenek a csatamezőn elesett hősök sírjára. A vezetéség egyébként a legmészebbmenőkig meg volt elégedve a látottakkal és megállapította, hogy az országőrszervezet elérte célját és a fiatalság is megértette, amit vezetői tőle kívántak. Megismerték azt az eszmét, amelynek jel-szava: Hit és munka az országért és a királyért.

Csütörtökön ugyancsak a Regele Carol II. parkban hasonló ünnepélyességgel folytatják az Országörhetet, amelynek műsorát előzetesen már közöltük.

Egy új zsidó intézmény születésére

Gemilez cheszed. A legszebb zsidó szavak egyike. Műsikája sok-sok évszázaddal ezüstit a zsidó nép lelkében született. Ha van egyáltalán zsidó szolidaritás (olyan, amely felette áll időnek, országhatárnak és közös bajnak) s most, a reaktiválódás idején nevet kellene adni ennek az érzésnek, én a magam részéről gemilez cheszed-érzésnek nevezném el.

Ez a kis napos oldal, vihar idején. A tudat, hogy ha már minden kötél szakadt, még mindig ott van az én zsidó testvérem, aki segít rajtam. Aki a legmostohább körülmények között sem tagadja meg tőlem a segítséget, — a gemilez cheszedet.

Hetven generáción keresztül szállott apáról-fiúra ez a zsidó örökség.

Az első számú zsidó sejt, a hitközség és a Chevra Kadisa mellett, ott volt a gemilez cheszed. A legtöbb szentegylet be is ékelte a címébe, aképpen, hogy: chevra kadisa gemilez cheszedim.

Talán ezért nem volt függöny a gettólakások ablakain, ezért nem szegélyelték a negyzészt, ezért érezték magukat mindazok, akik a gettó falain belül éltek egy család gyermekeinek, mint testvérek és közeli hozzátartozók, mert nem volt olyan élesen meg-huzva a határvonal az enyém, tied és évé között, mert a kiméletlen kenyérharc leg-főbb korlátzója a gemilez cheszed volt.

S a nagy vándorlások idején, amikor Kelet-Európa zsidói eljutottak a óceánon túlra, a fátve őrzött kincsek között, amiket át kellett menteni az új világba, ott húzódt meg ez a tipikus zsidó intézmény, a gemilez cheszed is. S a newyorki szabóműhelyekben, a sanfranciskói gyártelepeken, meg az argentinaj fazendákon a mai napig is a gemilez cheszed hozza össze a zsidókat, s a templom-meg a családi eseményeken kívül ez jelenti számukra azt a keretet, amelyben zsidóságukat kiélhetik.

A nagy zsidó mappán a magyarajku törzs valahol Kelet és Nyugat között, a határmezsgyén áll. A magunk vallán érezzük, hogy sem az egyik, sem a másik előnyeit nem sajátította el. Uras lap van a Biblia és az Uj-Testamentum között, az ember nem tudja mit csináljon vele, hát kitépi.

Ez a semlegesek sorsa. Ez a periféria sorsa.

Csoada hát, hogy sok időbe telik, míg egy zsidó eszme átvergődik a Carpatokon és eljut idáig?

Husz esztendő, világháború és forradalom kellett ahhoz, hogy transilvániai zsidók rájöjjenek arra: cionizmus is létezik a világban.

A chaszidizmus és a haszkala között szerette az egész világon jó 40 esztendővel ezelőtt lezajlott a harc. Miféleink meg ott tart a chaszidizmus, hogy még mindig terjeszkedik. Te jószágos ég, ha ilyen tempóban haladunk, mikor kerülhet a sor az értékek átértékelésére?

Azán itt van a világi héber és jiddis kultúra. No nem, ez igazán még csak gyermek-

cipőben sem jár.

Hogy ez a zsidóság magától is alkotott volna valamit, saját szükségleteinek megfelelően? Ki gondolt erre?

De minek soroljam tovább? Milygyárt a végén kezdem: Gemilez cheszed kasszáink sincsenek.

S amíg Lengyelországban, de még itt mindnünk, Bucovinában és Basarabiában is állandóan fejlődnek ezek a zsidó intézmények, miféleink — habár a hiányuk egyre érezhetőbb — még csak ott tartanak, hogy kísérleteznek és tapogatóznak.

De hát a mi viszonylatainkhoz mérten ez sem utolsó dolog.

Mi a Gemilez cheszed kasszák tulajdonképpeni célja?

Kamat- és költségmentes pénzkölcsönöket nyújtani azoknak a kicsi zsidó egzisztenciáknak, akik erre rászorulnak. Az is hozzátartozik a célhoz, hogy a kölcsönszerzés gyorsan bonyolódjék és ne vegye túlságosan igénybe a szegény zsidó idejét és energiáját.

Amerikában bankkettel indul egy ilyen dolog, Oradea egy szféra-tóra avatással kezdődött.

Akad itt egy derék zsidó (mondjuk, hogy Friedmann Ármának hívják), aki törát iratott egy oradeai zsinagóga számára. S azt mondta, hogy azon a szombat, amikor első ízben fogják felolvasni a hetiszakaszt az új töratekeresből, az adományok menjenek jótékony célra. Szolgálják alapját egy megalakítandó „Gemilez cheszed kasszáknak”.

A tóra tulajdonosa odaállt a szférehez s azt mondta, hogy ő a maga részéről ötezeret ad, s ha szükség lesz rá, ad egy újabb összeget. Azután odaállt Reich bácsi és 20 ezret snoderolt. S megjegyezte: amennyiben az intézmény létrejön, újabb 50 ezer lejt ad. Aztán jöttek kétezer, meg háromezer. S másnap, ahogy befolytak a pénzek, jöttek a szegény piaci árusok, a bajba jutott zsidó iparosok, a kicsi küzködő zsidó egzisztenciák egész légiója és igénybevétték a gemilez cheszed kölcsönpenzét. Hetek múlva érdeklődni kezdett a szervezett zsidó jótékony-ság legkomolyabb faktora, — a Joint, s vezetői kijelentették, hogy amennyit az oradeai zsidóság a maga erejéből erre a célra felhoz, ugyanilyen összeget fognak ők is a gemilez cheszed pénztár rendelkezésére bocsátani.

A példa ragadós. Oradea után most már más városokban is érdeklődnek. S tanácskoznak, s kísérleteznek.

S meg van rá a kilátásunk, hogy pár hónapon belül a transilvániai zsidóság egy új intézménnyel lesz gazdagabb.

A gemilez cheszed-gondolat, amelyre az évszázados zsidó történelem patinája rakódott le, új hajtást adott.

Transilvánia zsidósága igyekezze gyorsan megbarátkozni a gondolatlaltal.

Mert most, az egymásraultás napjaiban nem beszélni, tanakodni és vitakozni kell, hanem tenni. **Tenni!**

Schön Deme

AMELY HÁZBA LEVEGŐ ÉS NAP JÖN BE nem jön be az orvos...

mondja a nép! De ez a közmondás megfeledezett a legyekről, amelyek tömegesen jönnek be a nyitott ablakon, házat elárasztják baktériumokkal és veszélyeztetik egészségét az általuk terjesztett betegségekkel! Küzdjön a légyveszedelem ellen FLY-TOX segítségével!

FLY-TOX

Korvégia parlamentje a háboru esetére való feltétlen semlegesség mellett döntött

OSLÓ, június 1. (Rador.) A parlament egyhangulag elfogadta a külpolitikai bizottság által május 25-én megfogalmazott nyilatkozatot, amely kimondja, hogy Norvégia politikájának arra kell irányulnia, hogy az országot távol tartsa a háborus komplikációktól és hogy a parlamentnek ügyelnie kell Norvégia feltétlen semlegességére minden háboruban, mégha azt a Népszövetség útján határozták volna is el.

A vasárnapi munkaszünet módosítása a minisztertanács előtt

Gyökeresen átszervezik a posta- és távirószolgálatot

Bucuresti, június 1. Miron patriárka tegnap minisztertanácsban elnökölt, amelyen jelen voltak az alminiszterek is. A kormány tagjai nagy meglepéssel vették tudomásul Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter azon közlését, hogy az utóbbi hetek eszései igen jót tettek a vetéseknél és a rendkívüli termésre van kilátás.

Dr. Marinescu tábornok egészségügyi miniszter dr. Marinescu professzort paratálta el és javasolta, hogy a neurológiai intézetet, ahol a nagy tudós élete végéig dolgozott, nevezzék el róla. A minisztertanács egyhangulag hozzájárult ehhez.

A minisztertanács után kiadott közlemény szerint Miron patriárka beszámolt lengyelországi látogatásáról, amit Dionisie metropolitánál, az 5 millió lelket számláló ortodox lengyel egyház vezetőjénél tett.

Különböző napirenden levő kérdések tárgyalása után Ghelmegeanu közmunkaügyi és közlekedésügyi miniszter ismertette terveit a posta- és távirószolgálat átszervezésére. A végleges formában kidolgozott terveket a legközelebbi minisztertanács vizsgálja felül.

Ralea munkatügyi miniszter a vasárnapi

— Idegesség, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggel rosszullet, levertség, hágyadtság, sok esetben hamarosan megszűnnek, ha bélműködésünket felkeléskor éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvel elrendezzzük. Kérdezze meg orvosát.

munkaszünetre vonatkozó törvény bizonyos intézkedéseinek módosító javaslatát terjesztette elő, amely lehetőséget nyújt a közfürdőknek, fodrász üzemeknek, hogy ünnepnapokon nyitva tartsanak.

Módosítják a török polgári törvénykönyvet

Ankara, június 1. A kormány javaslatot terjesztett a parlament elé a polgári törvénykönyv módosítására. Tekintettel az ország éghajlati viszonyaira, javasolják, hogy a leányok 15, a férfiak 17 éves korukban köthessenek házasságot. Egyébként a török törvénykönyvek pontos másolatai a svájciaknak, amelyek 21 éves házassági korhatárt szabnak meg.

Angol hidegvérre van szükség a mai nemzetközi válságban

London, június 1. (Rador.) A canterburyi érsek a lordok házában az angolok hidegvérére apellált a jelenlegi nemzetközi válságban.

— Ünnepi istentisztelet. Ma, hősök napján, reggel 8 órakor a Paris uecal ort. zsidó templomban ünnepi istentisztelet lesz.

— A Rapid társaság közleménye. Kérjük az érdektelt cégeket, hogy öt napon belül tegyenek ajánlatot tagjainknak Gargoyl, Pétouil, vagy más megfelelő olaj, valamint vaszelin és valvolin szállítására. „Rapid Autóbusztulajdonosok Szindikátusa” Cluj, Cal. Regele Carol II. No. 19.

SPORT

Lehet-e a sportoló teljesítképességét mesterségesen növelni?

Csüt., június 1. Amerikai sportköri körben sok szó esik arról az újfajta dopingról, amely abból áll, hogy a versenyzőt a verseny előtt éber szuggeszcióval készítik elő. A versenyző a sugallat hatása alatt annyira összpontosít, tudja magát, hogy rendes képességeit jóval meghaladó eredmények elérésére képes. E „sportszuggeszció” garázdálkodása ellen sok szót emeltek a lapokban, — két-fajta megvilágításban. Az egyik vélemény így szól: Az éber szuggeszció nem ártalmas, nem rontja kondícióját a versenyzőnek, nem egyéb fokozott „lelki-klonikánál”, melyvel alkalmassá teszik a küzdőt, hogy minden erejét, tudását és készségét arra a versenyre összpontosítsa, melyen éppen elindul.

A másik vélemény viszont így állítja be érveit: A szuggeszció, akármilyen formában is, idegen erő behatása. A szuggeszció versenyző tehát nem a saját erejéből, hanem idegen segítséggel éri el eredményét. Az éberszuggeszció különben sem olyan ártalmatlan, mint azt hangoztatják. A túlságos koncentráció erején felüli energiákat követel a versenyzőtől, s ez a szervezetén bosszulja meg magát.

A két álláspont egyre élesebben került szembe, s mint hírlíri, ez a probléma rövidesen dolgot fog adni a felső sporthatóságoknak is. Igaz viszont, hogy a vita teljesen akadémikus jellegű. Mert bizonyítani, hogy valaki éberszuggeszcióval dopinggal versenyez-e, vagy nem — a tudomány mai fázisa mellett nem igen lehet.

Hungária - Universitatea

Csüt., június 1. (Az Uj Kelet tud.) A Hungária labdarúgócsapata ma játszta első mérkőzését Clujon. A többszörös magyar bajnok ellenfele az Universitatea megerősített csapata lesz. A csapatok a következő összeállításban játszanak:

Hungária. Ujvári, Kiss—Kállai, Négyesi—Kalmár—Sebes, Cseh—Müller—Kardos—Dudás—Sonalai.

Az Universitatea csapatát csak a mérkőzés előtt állították össze.

A mérkőzés délután pontosan 6 órakor kezdődik. Előtte 4 órai kezdettel a Victoria—ASSU ifjúsági ligabajnoki mérkőzést játsszák.

Csak röviden...

A labdarúgószövetség elnökségének egyik tagja az elterjedt hírekkel ellentétben úgy nyilatkozott, hogy az A) liga egycsoportos, 12-6-s létszámú és a B) liga ketescsoportos, négyszer 10-es létszámú rendszerű a szövetség nem változtatja meg és ősztől kezdve a bajnokságokat a már hozott határozatoknak megfelelően kezdi meg.

Az UFSR, a sportszövetségek uniója legutóbbi ülésén úgy döntöttek, hogy Románia sportnagydíját 1937—38. évre Manole Stroeinac, Románia többszörös galamblovó bajnokának adományozzák, aki megnyerte a Balkán-bajnokságot is, a magyar bajnokság nyertese is, azonkívül számos nagy nemzetközi versenyen lett első. A szövetség sportérmével a következőket tüntették ki: M. Radan, M. Gaspar, L. Gilice, C. David, Gh. Georgesca, Gr. Telesneac (amatőr öklívívók), N. Iordache, N. Curau, A. Ghitescu (balkánatlétikai bajnokok), C. Tudose (kerékpáros bajnok), M. Bindea (milkorcsolyázó bajnok).

Tilba Viorel dr., a labdarúgószövetség elnöke tegnap nyilatkozott az újságírók előtt. A többek között kijelentette, hogy a közeljövőben, egy-két év múlva a nemzeti labdarúgó-bajnokság rendszerét új alapokra fektetik. Az új rendszer kidolgozásakor a tartományi centrumokat fogják szem előtt tartani. (?)

A minősítő torna mérkőzéseit június 7-ig, amikor is a Consiliul Federal ülést tart és dönt a beadott fellebbezések ügyében, felfüggesztették. Így vasárnap nem játszóik le a korábban kitűzött mérkőzéseket.

A múlt vasárnap Párizsban lejátszott Anglia—Franciaország válogatott labdarúgó mérkőzés mind a nézők számát, mind a bevételt illetően rekordot eredményezett: a mérkőzésen 55.000 néző volt jelen, a bevétel meghaladta a négy millió lejt.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Üzletfelosztás!

MINDEN elfogadható ARON kiadásom raktáram.

HADADY GYÖRGY CLUJ,

Piața Unirii 15.

ÜZLETBERENDEZÉS ELADÓ!

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Hatodik emelet

Alfred Chery új vígjátéka, a Hatodik emelet egyike azoknak a vígjátékoknak, amelyek rövid idő alatt világhírnevet hoztak írójuknak. A Hatodik emelet, amelyet az ideai szezonban mutattak be Párizsban — ahol most is folyton játszóik —, már sorozatos előadásokban került színpadra Bucarestben és Budapesten is. A mi színházunk hosszú és alapos előkészületek után parádés előadásban játssza a Hatodik emeletet. A darab lakásokban játszók, s így már maga a színpad is különlegességet jelent. Színházunk komoly és maradandó sikert remél a Hatodik emelettől, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy hét egymást követő előadásra tölzte műsorra a kitűnő, mai vígjátékot.

Matolcsy Andor jelentékeny sikerrel bemutatott vígjátéka, az Utolsó fórum, csütörtökön délután hat órakor és hétfőn este kilenc órakor szerepel a színház műsorán. Vasárnap délután három órakor Lakatos László nagyhatású színjátéka, a Láz van a műsoron olcsó helyarákkal.

Dugó Dani a színpadon

A gyermekvilág kedvenc mesealakjai elevenednek meg a színpadon Hetényi Elemér új meseoperettjében, a Dugó Daniban, e hó hó 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor és hétfőn, pünkösd másodnapján délután 3 órakor. A hangulatos és kacagtató gyermekoperettben rengeteg ének, zene, humor és tánc van. A táncszámok, amelyeket Topán Lulu, Vajda Teréz és Szilágyi László tanítottak be,

valóban attrakciói lesznek az előadásnak. Az énekszámokat Szász Károly tanította be s az előadás kíséretét is ő látja el. A kitűnő gyermekdarab iránt igen nagy érdeklődés tapasztalható s miután az mindenképp alkalommal olcsó helyarákkal kerül színpadra, tanácsos az előadásokra jegyekről előre gondoskodni.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök d. u. 6: Az utolsó fórum. (Harmadszor.)
este 9: Hatodik emelet. (Rendes bérlet 38. szám. Irodalmi bérlet 16. szám.)

Péntek 9: Hatodik emelet. (Harmadszor.)
Szombat 9: Hatodik emelet. (Negyedszer.)
Vasárnap délelőtt 11: Dugó Dani (Hetényi Elemér névendékeinek gyermekelőadása.)
Vasárnap d. u. 3: Láz. (Olcsó helyarákkal.)
d. u. 6: Hatodik emelet. (ötödször.)
este 9: Hatodik emelet. (Hatodszor.)

Hétfő d. u. 3: Dugó Dani (Hetényi Elemér névendékeinek gyermekelőadása.)

Hétfő d. u. 6: Hatodik emelet. (Hetedszer.)
este 9: Az utolsó fórum. (Negyedszer.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, június 3: Traviata. (Vezényel Edmondo de Vecchi.)
Vasárnap, június 5 este: Szimfónikus hangverseny. (Vezényel Edmondo de Vecchi.)
Hétfő, június 6: Aida. Vezényel (Edmondo de Vecchi.)

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől premier! A véres határ. Izgalmas vadnyugati kalandfilm. Fősz.: John Wayne és Rex a csodáló. Kiegészítő műsor: Mister Wong. Rézfilm Lugosi Bélával.
Jón: A fekete vér. Jack Holt.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtökön utójjára: Robinson Crusoe. Pénteken szenzációs premier: Jean Harlow, a tragikusan elhunyt művésznő legutolsó filmje: Saratoga. Partnere: Clark Gable. Előtte: Uj hiraó.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

A zsarnok. Emil Jannings legújabb hatalmas világhírneve. Műsor előtt Világhír.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Premier: I. Finom kis szálloda. Ötletes, nevetető szalonvígjáték. Fősz.: Hermann Thimig, Theo Lingén és Leopold Konstantin. II. Juanita. Csodás zenéjű film-székely, a híres Alfred Rode 40 tagú zenekara közreműködésével. III. Journal.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap. I. Koldus és Királyi. Mark Twain regénye filmen, főszerepben Erol Flynn. II. A vakmező lovas. Cow-boy film. Főszerepben John Wayne, a cow-boy király. III. Uj hiraó.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek szombat és vasárnap: Hajtsza a kalandok után, szenzációs kalandfilm, főszerepben Harry Piel.

A SELEKT MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek szombat és vasárnap: Ha egy kémmő szeret... Izgalmas kémfilm, főszerepben: Dolores del Rio és Peter Loe.

Pompás új könyvek: Arnold Zweig: A ve-duni iskola, két kötet, 530 lap fve 191 lei, kve 228 lei, Boutenpelli: Halálos élet, kve 119 lei, Szitnyai: Tánc (nagy regény) kve 178 lei, Köröndi: A tévedés (nagy regény) kve 178 lei, Pilsnier: Három házasság (Goncourt nagy díj) 510 lap, fve 215 lei, kve 251 lei, Tánc és film zenealbum 106 lei, stb., stb. Lepagénál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket.

Schwartz Menyhért né orth. zsidó leányintézetusa Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8. Telefon: 12-11.

Fiu- és leánygyermek nyaraltatása Bratcán,

(fővonal, gyorsvonati megálló). Az állomástól 10 percrenyire a hegyek között egészséges kőépületben, por- és szélmentes helyen. Állandó felügyelet! Kirándulóhelyek. Sporttanár. Strand! Teniszpálya! Hízó-, nap- és légkúra! Mérsékelt díj! KÜTÜNÖG REFERENCIA! Prospektus! Szezon június 26-tól augusztus 26-ig. Azon érdeklődők, kik az első turnusban akarnak résztvenni, helybeosztás céljából jelentkezzenek mielőbb.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, június 2.

Bucuresti. 8.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Szimfónikus lemezek. 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 14.30: Beethoven III. szimfóniája lemezen. 15.25: Közlemények. 18: A gyermekek órája. 19: Pontos idő, időjárás. 19.02: Művészeti aktualitások. 19.15: Ionel Ghiurghia zenekara. 20.30: Karének. 21.15: A rádió szimfónikus zenekara: Scherzada. Rimszky-Korszakov szimfónikus szvitje. 22: Hírek, sport. 22.15: A rádió zenekara. 22.55: Hanglemezek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Énekegyüttes. 13.45: Hírek. 14: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 18: Hanglemezek. 19: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 20.50: „Kis Eryolf”. Színmű. Irta: Ibsen Henrik. 22.20: Hírek. 22.45: Cigányzene.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád. 22: A rádiózenekar szimfónikus hangversenye.

Droitwich. 22.40: A Tosca II. és III. felvonás.

Kassa. 17.30: Rádiózenekar.

Prága. 21.05: Operarészletek. 21.45: Rádiózenekar.

Radio Paris. 21.30: Operaközvetítés.

Toulouse. 23.45: Szórakoztató hangverseny. 24: Részletek operettből.

Péntek, június 3.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Hanglemezek. Közben 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 15.20: Közlemények, a nap eseményei. 19.02: Tudományos aktualitások. 19.15: Th. Sibiceanu jazz-szerzeményeket zongorákkal. 19.40: M. Furrmann (oboa) és I. Filionescu (zongora) Saint-Saens: Andantino Allegretto Molto allegro. 20.15: A Mihai Daia énekegyüttes. 21.20: Közvetítés az Operaházról: Don Pasquale, Donizetti háromfelvonásos vígoperája. A második felvonás után hírek és port.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Zongorahangverseny. 13.40: Hírek. 14.30: Beszkárt-zenekar. 15.45: Hírek. 18.30: A rádió szalonzenekara. 19.35: Cigányzene. 20: Sportközlemények. 20.55: Az Operaház előadásának közvetítése. (II. és III. felvonás). Walkür. 22.10: Hírek. 24.10: Hanglemezek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Droitwich. 21.15: A rádiózene- és énekkar Bartlett és Robertson zongoraművésznőkkel. Radio Paris. 23.30: Hanglemezek.

Strasbourg. 21.30: Rádiózenekar szölisták. Toulouse. 23.15: Operettrészletek. 23.45: Argentín együttes.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagsággal betűvel 4 lej. Leghísebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóhelylyeg mellékelve van.

Uj FÜGGÖNYKELLÉKZLET nyitja „DER-BESCH” név alatt a Gólya Avház felletti emelet. Vert csipkeszövetek kivánt méretheben készütnék. Állandó mintaterem.

Sétatér elején elegáns butorozott szobák június 15-től szeptember 15-ig lakótárs.ót keresek. Cim a kiadóban.

Különbejárati butorozott szoba külön fürdőszobával kiadó. Piața Unirii 9. I.

Oradea elegánsan berendezett különbejárati szoba kiadó, esetleg ellátással is. Alkalmas vidékieknek, akik Felixbe autóbusszal kijárhatnak. Cogălniceanu 8, emeleten balra.

Cernăuțiában lakó és az ottani piacon jól bevezetett ügynök, transilvaniai cég képviselőt válla. Ajánlatokat „Kitűnő referenciák” jellegre.

Kérek Transilvaniában 18 éves fiam részére kimondatlan fenyegetés helyen nyaralás céljából vallásos zsidó családnál ellátást. Leveleket „Nyaralás” jellegre a kiadóba kérek.

HIRDETÉS AZ ÜZLETI LELEK: HIRDESSZEN AZ UJ KELETIEN

CA CIU RADIO

CA CIU RADIO ASVÁN A KÖVETKEZŐ KEZELŐ VESE. ES MAJBAJ MEGBETEGEDESEI. ARTRIT MEGREN A FURDÓ IGAZ „CALIMANESTI GARA JIBLEA” ES CLUJON: P Piața Mihai

— Laot'k legközele hivatalos munkaszünet gel a rendes időbenel

— Közveték az ar togatásának programj VI. Győgy és Erzsébe togatásának programj zették. A francia sa rendőrség, a marseille emlékeze, páatlan kö seket fogatosított. Ez —párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

— párisi vasutvonal

HIREK

CÄCIULATA

RADIOAKTIV ÁSVÁNYVIZ

A KÖVETKEZŐ BETEGSÉGEK KEZELÉSÉRE: VESZÉ. ES MAJBAJOK, A HUGYUTAK MEGBETEGEDÉSEI, KÖSZVÉNY ES ARTRITIZMUS. MEGRENDELHETŐ: A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁGANAL "CÄLI MÄNESTI-CÄCIULATA" GÄRA JIBLEA, JUD. VÄLCEA. ES CLUJON: PASCU VALER-NÄL, PIAJA MIHÄI VITEAZUL 22.

— Lant'k legközelebbi száma a közbeszó hivatalos munkaszünet miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— Közvetétek az angol király párizsi látogatásának programját. Párizsból jelentik: II. Gyögy és Erzsébet királynő párizsi látogatásának programját hivatalosan is közölték. A francia sajtó megjegyzi, hogy a rendőrség, a marseillesi tragikus eseményre emlékezve, párizsi közbiztonsági intézkedéseket fogantatosított. Ezek szerint a boulogne-párizsi vasutvonal az utalkodó utazása miatt tökéletesen le lesz zárva. A vonalszakasz állomásaira egy órával az érkezés előtt már nem engednek be senkit. A sínpárok mellett a csendőrség és a Garda Mobile állás-orséget. A vonal biztonságát két próba szerelvényvel fogják megelőzőleg ellenőrizni. Magyarán Párizsban őrizni fogják azokat a zászlakat, amelyek a bevonnási utvonalon állnak és kötelességévé teszik minden lakás-ajándonosnak, hogy a benttartózkodókat már jóelőre jelentse be a rendőrségnek. Lépsónélkül, erős páncélzatu és törhetetlen üvegi lesz az az automobil, amelyen az utalkodópár az állomásról a neki elkészített lakókocsyra vonul és az utvonalat elzáró rendőrök közönséggel szemben fognak állani.

— Pótkiképzésben részesítik a minisztériumi tisztviselőket. Bucurestiből jelentik: Mivel a közhivatalok működése hozzáértő személyzetet igényel, a minisztériumok összes tisztviselőit pótkiképzésben részesítik és írásos megtanulására fogják kötelezni.

— A bucuresti lengyel nagykövet ünnepes beiktatása. Bucurestiből jelentik: Lengyelország első romániai nagykövetét, Roger Raczyński grófot rendkívül ünnepélyes körök között fogadta tegnap az utalkodó. A nagykövet a királyi udvar kocsijában, lovas-őrséggel kíséretben érkezett a palotába, amelynek udvarán díszszázad sorakozott fel mellett katonazenekar játszott a lengyel nemzeti himnusz. A nagykövetet a szokásos ünnepélyes körökben fogadták be a trónterembe és mutatták be öfelségének, akinek közbjén Mihály nagyvajda, a szertartás-vezető, Starcea báró foglaltak helyet. A tróntól jobbra Miron patriárka-miniszterelnök, Comben külügyminiszter, az utalkodó udvartartásának polgári tagja, Urdareanu udvari miniszter, a főudvarmester helyezkedtek el, míg balra az udvartartás katonai tagjai állottak. A nagykövet átnyújtotta megbízólevelét, majd beszédet tartott. Öfelsége üdvözölte a nagykövetet és legmegebb jókívánásainak tolmácsolását kérte Moszcicki elnök, valamint az egész lengyel nemzet számára. Ezután a király odament a nagykövethoz és kezét szorított, majd elbeszélgetett vele. Miután az utalkodó és a vajda visszavonultak, Starcea báró bemutatta Raczynskinak az udvartartás tagjait. A ceremónia végeztével a nagykövet és kísérete a díszőrséggel visszahajtottak a lengyel nagykövetségre.

Filléresvonal Satu-Mare és Baia-Mare-ra Indulás június 3-án (péntek) reggel, visszatérés tetszés szerint Satu-Mare tour retour Lei 450 Baia-Mare tour retour Lei 400 Feliratközlések: Excursia Romaneasca: Str. Masaryk 7. Tel. 21-13. Calea Reg. Ferdinand 11/a. Etaj. Tel. 20-13. Birou de voiaj „Orient Express“ Mezei. Primaria épület. Telefon 29-77.

— A semmitözék új főelnöke. Bucurestiből jelentik: Andrei Rädulescut, a semmitözék II. szekciójának elnökét kinevezték a semmitözék főelnökévé a lekösztöt Volenschi helyébe. A bucuresti lapok méltatják Rädulescu érdemeit. A bucuresti tábla elnökévé Al. Licut neveztek ki az előléptett Al. Starcea helyébe.

— Voronoff kérése a román hatóságokhoz. Bucurestiből jelentik: Voronoff Szergej, a híres tanár, aki jelenleg Párizsban lakik, azzal a kéréssel fordult a román hatóságokhoz, javítsák ki 1936-ban Bucurestiben elhunyt sógora halotti bizonyítványát, amelyben Swec név van feltüntetve, holott a nevet helyesen Swech-nek írták. Voronoffnak egy örökség felvétele miatt van erre szüksége.

— Székrekedésben szenvedőknél reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcsere működését, a vért feltisztítja, az idegeket megnyugtató, s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— Háboru esetére Angliában is bevezetik a hadkötelezettséget. Londonból jelentik: Inspicijó nemzetvédelmi miniszter néhány elejtett szavából arra következtetnek, hogy a brit kormány tervet dolgozott ki, amely szerint háboru esetén bevezetik a katonakötelezettséget. Emiatt az alsóház ülésén tegnap több interpelláció hangzott el, de Chamberlain miniszterelnök arra való hivatkozással, hogy békében nem lehet háboru tervekről nyilatkozni, kitért a válaszára elől.

— Főtárgyalás előtt az aranycsempézék bűnügye. Bucurestiből jelentik: Az aranycsempézék ügyében minden formalitás megtörtént és így az ilfovi törvényszék rövidesen megkezdte a per tárgyalását. Ami Flavian és Robert Lebelt illeti, akik Párizsban tartózkodtak, ellenük elfogatási parancsot adtak ki. Ugy látszik azonban, hogy eltűntek a francia fővárosból. Flavian állítólag Mexikóba menekült.

— Rövid hírek mindenünnen. A berlini rendőrség az éjjel razziát tartott a főváros különböző negyedeiben. A Kurfürstendammon két lakásban 338 személyt tartóztattak le, akik között 76 ismert bűnöző volt. — Mint Londonból jelentik, az angol külügyminiszter David Montagu miniszteri tanácsost segéd-külügyi államtitkárának nevezte ki. — Grandi olasz nagykövet tegnap este résztvevett az alsóházban az angol-olasz parlamenti csoport vacsoráján. Nyolcvan képviselő volt jelen élén Thomas Inskip nemzetvédelmi miniszterrel. — A népszövetségi bizottság elhatározta, hogy a legutóbbi incidensek miatt öt napra beszünteti az alexandrettai szandzsák népszavazási lajstromba való feliratközléseket. — Az amerikai szövetségi bíróság folytatja vizsgálatát a kénkedési ügyben. Tíz tanut hallgattak ki, köztük négy tisztet, a Bremen rádióválasztást, egy szőke hölgyet, egy másik német származású hölgyet és másik három ugyancsak német eredetű egyént. — A Stefáni foglalkozva az olasz-német egyezmény európai visszahangjával, megállapítja, hogy az bizonyítéka a két ország közti teljes együttműködésnek és a Róma-Berlin tengely szilárd voltának nemcsak politikai, hanem gazdasági téren is. — A mexicói Villa Hermosában egy összejutkozás során négy katolikus megöltek, egyet megsebesítettek. A rendőrség szét akart osztalni egy tiltatócsoportot, amely a templomok megnyitását követelte, ekkor volt kénytelen fegyverét használni.

— Női állások elnyerésénél legjobb ajánlólevél egy bájos, úde arc, könnyen megszerezhető a „Biro-féle Havasi Gyopár-Crém“ használata által. Hatása biztos. Kérje minden gyógyszerertárban és drogériában.

Tánc és Film zenealbum 1938. A legújabb dalokkal, slágerekkel, Bárd kiadás 106 lei. Rövidesen jön az új „Magyar Nótacsokor“, (119 lei) albuma is. Uj regények: Szitnyai: Tánc, 355 lap, kve 178 lei, Körmendi: A tévedés, 333 lap, 178 lei, Bontempelli: Halálos élet, kve 119 lei, a Goncourt-díjas Charles Plisnier: Három házasság, 510 lap, fve 215 lei, kve 251 lei, stb., stb. Lepagelál Cluj. Postán utánvétellel Kérjen teljes jegyzéket.

Holnap, pénteken a ROYAL slágermozgóban szenzációs premier: JEAN HARLOW a tragikusan elhunyt művész legutolsó filmje: Saraloga Egy befejezetlen szerelem története. Mindenki nézze meg ezt a filmet, hogy örökké emlékeztében éljen Jean Harlow felejthetetlen alakja. Partnere: CLARK GABLE. Előtte: Uj hiraó. Ma, csütörtökön utoljára: ROBINSON CRUSOE.

— Időjóslat. Előbb emelkedő, majd csökkenő légnyomás, helyi jellegű esők, enyhe nyugati légáramlás.

— A cluji postahivatal ezuton közli, hogy június 1-én postai kézbesítés utján megkezdte a „II. Károly király — Uj Alkotmány“ című füzet szétosztását. A füzet ára példányonként 10 lej, jövedelmét a gazdasági életben a román elem segítségével fordítják. A postavezérgazgatóság közérdekéből vállalta a füzetek terjesztését városi és falusi kézbesítői és összes postahivatalai utján. A kézbesítői és postahivatalok a füzetet 10 lej fizetése ellenében kiszolgáltatták.

— Tánc és torna vizsgakoncert. Székely Duci, az ismert tánc- és tornatanár-nő vizsgakoncertjében volt alkalmunk gyönyörködni vasárnap délután a római katolikus gimnázium dísztermében. A ritmikus torna és tánc egyike a legegészségesebb gyermeki nevelő eszközöknek. A torna a gyermek szervezetét erősíti, a tánc a mozdulatok szépségét fejleszti és hozzájárul nagyban a gyermek zenei érzékének kifejléséhez. A bemutatott táncok közül legnagyobb sikere volt a „Királykisasszony álma“ című pantomimnak és a „Törpök tánc“ című mesejátéknak. A ritmikus torna Botos nevi mutatványa tetszett még rendkívül a közönségnek. A szereplők közül első helyen emlíjtük meg a kis Fischbein Juditot, aki egyesíti magában mindazon tulajdonságokat, amelyek előfeltételei egy leendő táncművészeknek. Könnyed, graciózus, formás alak, rendkívül akrobatikus ügyesség, átszellemült arcjáték, zenei érzék, a játszott szerep teljes átélése. A közönség az igazi művészetnek kijáró elragadtatással tombolt a bájos kis jelenség minden tancának. Adler Évike egészséges, izmos alak, minden gyermeki bájjal felruházva, feltűnően jó ritmusérzék, teljes odaadás és lelkiismeretesség jellemzi. Mihailovits Reili egy kis szubrett erőnyeit egyesíti magában. — Löw Bici stílusos és alkalmazkodó kiállyfi

volt, nagyon kedves arcjátékkal. Két bohóc karakterbaba: Farkas Kató és Tiroler Danica játékos könnyedséggel hódítottak. Nagyon jók voltak azonban mind a többi szereplők is: Goldberger Évi, Fischer Cucu, Kis Ágnes, Judovits Marianne, Blau Kató, Schwimmer Gabi, Finkelstein Alice, Lázár Judit, Weiszberger Klári, Léb Csilla, Finkelstein Méri. — Két kitűnő zongoraszám: Mózes Médi és Mircea Dánacus Stern Sándor kiváló zongorapedagógus tanítványai tarkították még a nagyon kellemes és élvezetes műsort. S. E.

— A június elsejei tisztí előléptések. Bucurestiből jelentik: A június 1-én előléptetett tisztet között van Dan Pascu örnagy, a II. hadtest vizsgálóbírója, akit alezredesi rangra és Const. P. Rotariu kapitány, akit örnagyi rangra emeltek.

— Az orth. hitközség részéről felkértek a következő sorok közlésére: Seviosz ünnep első és második napján, vasárnap és hétfőn reggel 6 órától 8-ig fognak majorságot vagnéi. Csakis előre váltott gabellacédula ellenében. Jegyek válthatók nem fognak vagnéi. 6 óráig. Zalog ellenében nem fognak vagnéi. — Eljegyzés. Farkas Bertus Bálaueri és Hönig Jenő Ludusul de Mures jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Hasznáíjon csakis Trimeros Gummi Luxus a legmegbizhatóbb óvszer.

A cluji üzletek nyári zárórája

Cluj, június 1. A munkakamara 4104—938. szám alatt 1938 május 30-án a következő rendeletet adta ki:

1. A Hivatalos Közlöny 1925 július 4-i 144. számában közölt miniszteri rendelet A) fejezetének 1. pontja, a) bekezdése alatt megjelölt kereskedelmi vállalatok déli 13—16 óra között tartanak zárva, este pedig 19 órakor csuknak a folyó évi május 24-től szeptember 15-ig terjedő időszakban.

Ez a zárórend a könyv- és papirkereskedések részére 1938 szeptember 1-ig bir érvényvel.

A Mihai Viteazul téren fekvő kereskedelmi üzletek és elárúsító bódék, amelyek textilárakat, kész parasztöltényeket, paraszt lábbelit, rövidárut, edényeket és üvegházat árúsítanak, déli 13-tól 15 óráig tartanak zárva, este pedig 19 órakor csuknak, azzal a feltétellel, hogy ezen üzletek alkalmazottai — a fentebb megállapított nyári évad alatt — csupán 16—19 óráig kötelesek az üzletben kiszolgálni.

2. A vegyeskereskedések zárórája a folyó évi május 24-től szeptember 15-ig terjedő időszakra déli 13—16 óra között, este pedig 20 órában van megállapítva.

A külvárosokban fekvő vegyeskereskedések azonban délben csupán 13—15 óra között, este meg 20 órakor csuknak. Külvárosi vegyeskereskedések alatt azokat értjük, amelyek a központtól távol esnek és fizetett alkalmazottakkal nincsenek.

A cipőüzletek részére a nyári üzleti záróra déli 13—16 óráig tartj este pedig 19 órakor kezdődik. Ez utóbbiakra vonatkozólag a záróra 1938 június 6-tól szeptember 1-ig érvényes.

Dr. Hariton Moldovan sk. ideiglenes bizottsági elnök. Hossu Vasile sk. kamarai titkár.

EGYESÜLETI ÉLET

— A Goldmark Filharmoniai Társaság (az izr. hitközség kulturális oszállya) vezetősége közli a zenekar tagjaival, hogy ma, csütörtökön, a Hősök napja miatt nem lesz zenekari próba.

Foto Friedmann

GYERMEKFEJNYEKÖPÖSZ REGINA MARIA 46.

— Wolfleb Jónás nyomora. Több ízben irtunk Wolfleb Jónás nyomoráról, de valahányszor megjelenik előttnk, két mankóján, arcán az emberi részvétlenség feletti fájdalomával, halk panaszával és sóhajával a gyermekei jövője miatt, a szívünk összeszorul. Látjuk a szegény emberen a háboru rémségeit és egyben a mai békéjök társadalmának lelketlenségét. Hogy is lehet egy ember a maga tehetetlenségében így elhagyni! Szegény Wolfleb Jónás Pönyörög, mert igazán nem tehet egyebet. Ha földgöml tudna, bizonyára nem nyújtana almanizsára a kezét, amint hogy most is minden alkalommal a szegény pirosságra önti el, amikor arra kér bennünket, hogy írjunk róla néhány sort és kérjük a jószívű embereket, hogy ne hagyják pusztulni. Bizunk benne, hogy Wolfleb Jónást régebbi támogatói és akik még nem juttattak neki százasaitból és ezresleiből filléreket, ezáltal megkönyörítnék rajta és akár ruhanemével, akár pénzben segéllyel elviselhetővé teszik az életét. Címe: Wolfleb Jónás, Icolud Mare, jud. Somea.

Amennyivel ingadozóbb Anglia ereci politikája, annál érelyesebb kell legyen a zsidó nép követelése Erec Iszrael fölzsabadításáért. Ezen követelés kifejezője a sékel.

Hárommillió sékel 5698 évben kell legyen a zsidó nép válasza

Amennyivel ingadozóbb Anglia ereci politikája, annál érelyesebb kell legyen a zsidó nép követelése Erec Iszrael fölzsabadításáért. Ezen követelés kifejezője a sékel.

Amennyivel ingadozóbb Anglia ereci politikája, annál érelyesebb kell legyen a zsidó nép követelése Erec Iszrael fölzsabadításáért. Ezen követelés kifejezője a sékel.

